

**PROGRAMACIÓN
DE RELIXIÓN
CATÓLICA**

4° PRIMARIA

INTRODUCCIÓN

A presenza do ensino relixioso na escola responde, en primeiro lugar, á importancia que esta materia ten dentro da educación para que os alumnos poidan conseguir un desenvolvemento pleno e integral da súa personalidade. A necesidade de sentido do ser humano é unha evidencia á que a escola necesariamente debe dar resposta. A educación da dimensión relixiosa é parte fundamental para a maduración da persoa. Non podería existir unha formación integral e, por tanto, unha educación de calidade, se non se permitise o desenvolvemento de todas as dimensións inherentes ao ser humano, entre as cales se atopa a relixiosa. Esta capacidade básica da persoa adquire o seu auténtico cumprimento cando se descobre o sentido da vida. O ensino da relixión católica nos centros escolares axudará aos estudantes para ensanchar os espazos da racionalidade e adoptar unha actitude de apertura ao sentido relixioso da vida, sexa cal for a súa manifestación concreta.

A Declaración Universal de Dereitos Humanos de 1948 recoñece a liberdade relixiosa de persoas e pobos. De igual modo, a Constitución Española non só recoñece a liberdade relixiosa senón tamén garante do dereito que asiste aos pais para que os seus fillos reciban a formación relixiosa e moral que estea de acordo coas súas conviccións no artigo 27.3. Un dereito que tamén forma parte de tratados internacionais recoñecidos por España como o Pacto Internacional de Dereitos Económicos Sociais e Culturais no seu artigo 13.3 e a Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea, artigo 14.3.

A Igrexa, como se recolle no número 2 da “Gravissimum Educationis”, realizou continuos esforzos para favorecer que a formación relixiosa impártase no ámbito escolar, como contribución decisiva a formación integral da persoa. Por ese motivo, a Santa Sé subscribiu un Acordo Internacional co Estado Español sobre Ensino e Asuntos Sociais, asinado o 3 de xaneiro de 1979, onde se outorga a competencia para elaborar o currículo da materia de Relixión e Moral Católica á xerarquía eclesiástica (art. 6).

O ensino da relixión católica na escola responde á necesidade de respectar e ter en conta o conxunto de valores e significados nos que a persoa naceu como hipótese explicativa da realidade e que se denomina tradición.

Para iso, a relixión católica pretende contribuír a educación integral do neno en dúas direccións. Por unha banda, responde á dimensión relixiosa de todo ser humano e, por outra, introdúceo na realidade á luz dunha hipótese ofrecida por unha historia e unha tradición. Deste xeito, promóvese o recoñecemento dun sentido da existencia dunha maneira coherente co propio desenvolvemento psico-evolutivo do alumno.

A Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa, no artigo 6.1, define o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha dos ensinos. Por elo, o contido do currículo parte de a experiencia humana e desenvólvese de maneira respectuosa con as etapas do desenvolvemento do neno e o adolescente, colaborando, neste sentido, coas aprendizaxes instrumentais e transversais propios de cada etapa educativa.

O desenvolvemento do currículo estrutúrase en catro grandes bloques que pretenden recoller o saber antropolóxico cristián acumulado ao longo dos séculos. Eses bloques parten do sentido relixioso do home, continúan co estudo da revelación; Deus maniféstase ao home e faio nunha historia concreta, con personaxes e situacións que o alumno debe coñecer e que contribuirán á súa comprensión do mundo. Dita revelación culmina en Xesus Cristo e a mensaxe evanxélica, centro do terceiro bloque do currículo e eixo vertebrador da materia. Por último, estúdase a Igrexa como manifestación da presenza continuada de Xesus Cristo na historia. Convén subliñar, por tanto, que lonxe dunha finalidade catequética ou de adoutramento, o ensino da relixión católica ilustra aos estudantes sobre a identidade do cristianismo e a vida cristiá.

A estrutura do currículo de Primaria tenta poñer de manifesto a profunda unidade e harmonía da iniciativa creadora e salvífica de Deus. O primeiro bloque parte dos datos máis evidentes: a constatación da realidade das cousas e os seres vivos, de modo especial o home. Impónsenos a súa existencia como dato evidente. Nun segundo paso, se a persoa non queda no primeiro impacto ou simple constatación da súa existencia, ten que recoñecer que as cousas, os

animais e o ser humano non se dan o ser a si mesmos. Logo Outro lles fai ser, chámalles á vida e manténlla. Por elo, a realidade en canto tal é signo de Deus, fala da súa existencia.

A iniciativa creadora de Deus ten unha finalidade: establecer unha relación de amizade co home. É dicir, Deus creou ao home para que sexa feliz en relación con El. Os relatos bíblicos da Creación e o Paraíso exemplifican belamente a finalidade da creación da persoa e do mundo enteiro para o seu servizo. Da súa orixe creatural e da súa chamada para participar na amizade con Deus xorde a súa dignidade inviolable.

Con todo, o ser humano pretende apropiarse do don de Deus prescindindo del. Nisto consiste o pecado. Este rexeitamento de Deus ten como consecuencia no home a imposibilidade de ser feliz. Dado que a súa natureza está feita para o ben, a súa experiencia de mal e de límite faille estrañar a plenitude que el non pode darse en por si e busca dalgún modo restablecer a relación con Deus. Esta necesidade do ben, o desexo de Infinito que caracteriza ao ser humano exprésase nas relixións como procura do Misterio.

A esta procura humana Deus responde manifestándose na historia. Para iso, elixe un home, Abrahám, do que formará o pobo de Israel, con quen establece unha alianza no monte Sinaí. A través de feitos e palabras Deus irá dándose a coñecer aos homes dese pobo. Todo este acontecer histórico da manifestación de Deus está recollido nos libros sacros da Biblia. Neste conxunto de libros non só se recolle as diferentes intervencións de Deus na historia, senón tamén o ensino que comunica ao seu pobo para que viva unha vida santa; unha sabedoría que influirá positivamente na vida do pobo de Israel e, co tempo, no mundo enteiro.

A historia do pobo elixido, narrada nos libros históricos da Biblia exemplifica a traizón e rebelión dos homes ante a iniciativa amorosa de Deus e ao mesmo tempo pon en evidencia a constante fidelidade divina. A promesa dun salvador cumprírase en Cristo Xesús. Xesús, o Fillo de Deus, faise presente na historia para levar a cabo a misión encomendada polo Pai. En Xesucristo cúmprese o desexo de felicidade que o home descobre no seu corazón.

Xesús non só desvela o misterio humano e lévao á súa plenitude, senón que manifesta o misterio de Deus, fainos coñecer que o verdadeiro Deus é comunión: Divos un e trino.

Aqueles que participan da vida de Cristo forman a Igrexa, que é a gran familia de Deus. Continuamente xerada pola acción de Xesucristo a través dos sacramentos,ponse no mundo como inicio dun mundo novo, dunha cultura nova. A Igrexa é a prolongación de Cristo no tempo e o espazo. Só nela a persoa humana atópase co Xesucristo vivo.

A vida eclesial é alimentada e servida mediante os diferentes sacramentos instituídos por Xesucristo, está rimada polos tempos litúrxicos, exprésase na oración comunitaria e a caridade, frutifica na xeración dunha civilización do amor.

Estes catro bloques que compón a materia de relixión católica inclúe conceptos, procedementos e actitudes, que permite o coñecemento de si mesmo, da realidade e dos problemas que esta expón. Por elo, os contidos xerais da materia contribúen á consecución dos obxectivos propostos para as diferentes etapas.

Este currículo válese dos elementos cristiáns presentes na contorna do alumno, as imaxes e símbolos, a linguaxe e outros recursos, para a comprensión da relixiosidade propia de cada etapa evolutiva. Desenvólvese así a competencia en comunicación lingüística, que se serve da linguaxe que conforma a cultura e tradición que se transmite dunha a outra xeración. Así, a linguaxe bíblica e a súa riqueza de expresión e simboloxía, a linguaxe doutrinal e a súa precisión conceptual, analítica e argumental e a linguaxe litúrxica e a súa proximidade á linguaxe dos símbolos do pobo cristián, axudarán ao desenvolvemento desta competencia nos estudantes. Sen esquecer a singularidade que esta materia achega á dimensión de escoita da comunicación.

Así mesmo, o ensino escolar da relixión católica favorece o desenvolvemento da responsabilidade persoal e social e das demais virtudes cívicas, para o ben común de a sociedade, contribuindo así á adquisición das competencias sociais e cívicas. Esta educación da dimensión moral e social da persoa, favorecerá a maduración dunha corresponsabilidade, o exercicio da solidariedade, da liberdade, da xustiza e da caridade.

Por outra banda, a relixión católica achega á conciencia e expresións culturais o significado e valoración crítica de tantas obras da nosa contorna, motivando o

aprecio pola propia cultura e estímoo adecuada doutras tradicións culturais e relixiosas. A cultura e a historia occidental, a propia historia, non poden ser comprendidas e asumidas se se prescinde do feito relixioso presente sempre na historia cultural dos pobos. De igual modo, a expresión artística da fe segue colaborando na actualidade ao enriquecemento do noso patrimonio cultural.

O sentido de iniciativa e espírito emprendedor realízase en o estudante partindo do verdadeiro coñecemento de si mesmo, das súas potencialidades, da súa dignidade e do seu sentido. A formación relixiosa católica achega á devandita competencia unha cosmovisión que dá sentido á vida e, por tanto, á cultura e á identidade da persoa humana. Unha cosmovisión que fai posible a formación integral do estudante fronte a visións parciais.

En canto aos contidos procedimentais, a materia de relixión católica forma de maneira transversal nunha serie de procedementos fundamentais para a comprensión do feito cristián. Estes contidos procedimentais adquirense ao longo do desenvolvemento curricular, colaborando así na consecución das competencias asignadas ao currículo de Primaria. Concretamente os contidos procedimentais de relixión católica desenvolverán especialmente as seguintes competencias: Comunicación lingüística (1), Aprender a aprender (4), Competencias sociais e cívicas (5) e Conciencia e expresións culturais (7).

Os contidos procedimentais básicos da materia de relixión católica son os seguintes.

Observación da realidade. O feito relixioso nace da apertura do ser humano á realidade total. A materia de relixión católica pretende colaborar na formación da dimensión natural que nace do asombro ante o real e empúxanos a preguntas últimas sobre o sentido. Observar é máis que ver e require dun adestramento en disposicións específicas que non *rehúyan as dimensións espirituais do real.

Procura de información, manexo e interpretación de fontes bíblicas. O estudo do cristianismo require o manexo das Sacras Escrituras e textos referidos ás mesmas que forman parte do corpus teolóxico acumulado ao longo da historia.

Reflexión Crítica. O desenvolvemento da materia axuda a coñecer a xénese das ideas dominantes, a detectar prexuízos fronte a a verdade, a examinar con profundidade as propias ideas e sentimentos fundamentais. Exposición e argumentación respectuosa das crenzas relixiosas propias e alleas. A materia de relixión católica contribúe á formación de competencias que permitan expoñer e defender a racionalidade das propias crenzas relixiosas e o respecto polas alleas.

Por último, hai que destacar que a materia contribúe á consecución de contidos de carácter actitudinal que son coherentes cos obxectivos básicos de cada etapa. Permite coñecer e apreciar os valores e normas básicas de convivencia; desenvolver hábitos de traballo e esforzo e de responsabilidade no estudo; a confianza en si mesmo para un desenvolvemento adecuado da personalidade. Tamén favorece de maneira directa a adquisición de habilidades para a prevención e resolución pacífica de todo tipo de conflitos e o coñecemento, comprensión e respecto das diferentes culturas, así como das diferenzas entre persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación.

Estratexias de metodoloxía didáctica no ensino da Relixión Católica

A lexislación educativa derivada da LOMCE define metodoloxía didáctica como: ?conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas

polo profesorado, de maneira consciente e reflexiva, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos expostos.? (Real Decreto 126/2014, de 28 de febreiro, e Real Decreto 1105/2014, de 26 de decembro).

Neste sentido a materia de relixión católica utilizará unha metodoloxía que respectará os seguintes principios:

- Recoñecemento do rol do docente. O docente é peza crave en a elaboración e implementación de actividades de aula axustadas ao grupo concreto que está a ensinar. A súa formación resulta, por

tanto, fundamental a a hora de garantir o éxito do proceso de aprendizaxe.

- Adaptación ao ámbito emocional e cognitivo dos estudantes respectando o desenvolvemento psico-evolutivo propio de cada etapa. Esta atención permitirá combinar de maneira adecuada o concreto e o abstracto, o traballo individual e o grupal, o manipulativo, experiencial e visual cos aspectos conceptuais.

- Respecto por os ritmos e estilos de aprendizaxe de os estudantes. Non todos os estudantes son iguais, non todos aprenden á mesma velocidade nin utilizan as mesmas estratexias. A atención á diversidade e o desenvolvemento da inclusión comeza na asunción deste principio fundamental.

- Consideración da dimensión humanista. Todas as aprendizaxes estarán ao servizo da formación humana. A materia de relixión, desde a súa clave personalizadora, require que todo tipo de aprendizaxes, instrumentais, cognitivos, actitudinais, socio afectivos non sexan considerados fin en si mesmo senón que estean ao servizo da formación integral do ser humano.

- Respecto por a curiosidade e inquietudes de os estudantes. Consideración dos intereses e expectativas dos estudantes así como dos coñecementos previos, de maneira que se garanta unha aprendizaxe significativa.

- Seguimento dos criterios de avaliación educativa. Para facilitar o cumprimento destes principios metodolóxicos aplicarase unha avaliación continua, global e formativa ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe; e sumativa ao final do proceso, de maneira que se avalíe o nivel de logro alcanzado. A avaliación obxectiva garantirá unha valoración adecuada da dedicación, esforzo e rendemento de todos os estudantes.

- Desenvolvemento da aprendizaxe en equipo e/ou cooperativo. O estudo e reflexión do cristianismo, pola súa intrínseca dimensión comunitaria, é unha materia adecuada para desenvolver o traballo en equipo e a aprendizaxe cooperativa.

- Utilización educativa dos recursos tecnolóxicos. O ensino da relixión promoverá a utilización da tecnoloxía da información e a comunicación non só dunha maneira instrumental, que resulte útil ao estudante na procura de

información ou na resolución de problemas expostos na clase, senón procurando a súa integración na vida do suxeito e o seu uso ético. As redes sociais ou as ferramentas de construción e manipulación de imaxes, por exemplo, son instrumentos que permiten novas formas de expresión da cultura e a identidade persoal que hai que aprender a dominar.

OBXETIVOS DÁ ENSINANZA DÁ RELIXIÓN EN PRIMARIA

1. Coñecer, apreciar e respectar o patrimonio cultural-relixioso como expresión da fe católica.

(Competencia cultural e histórica, Competencia para a comunicación lingüista)

2. Comprender e valorar o sentido sacro, festivo, cultural e celebrativo das festas e os seus ritos especialmente na liturxia da Igrexa.

(Competencia cultural e histórica, Competencia para a comunicación lingüista)

3. Coñecer e manexar a Biblia recoñecendo a súa estrutura de forma básica. Identificar o sentido dalgúns textos básicos como Palabra de Deus.
(Competencia cultural e histórica, Competencia para a comunicación lingüista, aprender a aprender)

4. Comprender a relación intrínseca entre os valores básicos do ser humano e a acción creadora de Deus Pai. *Competencia humanizadora, Competencia social e cívica, aprender a aprender)*

5. Valorar a novidade do amor de Deus que nos salva do pecado e da morte, polo seu Fillo Xesucristo, apreciando a acción salvífica da Igrexa, Corpo de

Cristo. (*Competencia sobre o sentido transcendente, Competencia humanizadora*)

6. Identificar o significado dalgúns textos básicos da mensaxe cristiá, que faciliten a comprensión da acción do Espírito Santo na Igrexa e no mundo. (*Competencia lingüística, humanizadora, aprender a aprender*)

7. Descubrir en Xesucristo camiño, verdade e vida o fundamento para un estilo de vida cristián. (*Competencia humanizadora, social e cívica, Competencia de sentido transcendente*)

8. Identificar a Igrexa nas súas manifestacións, recoñecer a presenza de Deus e a súa graza nos sacramentos, e o servizo eclesial prestado polos apóstolos e os seus sucesores. (*Competencia social e cívica, sentido e transcendencia, humanizadora*)

9. Recoñecer os valores cristiáns xa presentes nas figuras bíblicas máis destacadas da historia da Salvación. (*Competencia ético-social, humanizadora*)

10. Valorar a relación entre a fe e o comportamento cristián, coñecendo as raíces e o sentido da acción e do compromiso cristián. (*Competencia humanizadora, ético-social, sentido transcendente*)

11. Descubrir a relación entre o destino eterno do home e a realidade temporal na que está a vivir, apreciando a vitoria de Cristo sobre a morte. (*Sentido transcendente, aprender a aprender*)

12. Descubrir e apreciar a síntese dos elementos básicos da fe cristiá presentes no Credo da Igrexa. (*Competencia epistemológica, sentido transcendente, aprender a aprender*)

PROGRAMACIÓN RELIXIÓN

4º CURSO				
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST. EVAL.
BLOQUE 1. Sentido relixioso do home				
A experiencia de pecado nos relatos das relixións antigas. O perdón como necesidade do ser humano.	1. Descubrir nos relatos das relixións antigas a experiencia do pecado humano.	1.1 Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.	CL CEC	TCL
		1.2 Cualifica o tipo de pecado en situacións da súa contorna e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas.	CL CSC CEC	TCL
	2. Identificar a necesidade do perdón para ser feliz.	2.1 Lembra e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.	AA CSC	OD

BLOQUE 2. A revelación: Deus intervén na historia				
O relato do pecado orixinal: o home quere suplantar a Deus..	1. Identificar a orixe do	1.1 Sitúa no relato as	CL CS	E

	pecado nalgúns relatos bíblicos.	frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaas a situacións actuais.	C	O
Deus está sempre disposto ao perdón.		1.2 Lembra e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus..	CL AA CS C	TC L
Infidelidade á misión encomendada por Deus na historia de David.	2. Coñecer as características do perdón de Deus.	2.1 Descubre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.	CL AA	TC L
David sente na súa vida a necesidade de redención.	3. Memorizar momentos da historia de David	3.1 Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que	CL	TC L

Divos fiel promete un Mesías.

<p>nos que abusa da misión encomenda da por Deus..</p>	<p>se opoñen á vontade de Deus.</p>		
<p>4. Descubrir e valorar a razón pola que David sente a necesidade de redención.</p>	<p>4.1 Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.</p>	<p>AA CS C</p>	<p>TC L</p>
	<p>4.2 Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus perdóalle. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros.</p>	<p>CS C SIE E CE C</p>	<p>TC L</p>
<p>5. Aprender e lembrar historias bíblicas nas</p>	<p>5.1 Reconstrúe e memoriza escenas</p>	<p>AA</p>	<p>O D</p>

	que Deus promete o Mesías.	bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.		
--	----------------------------	---	--	--

BLOQUE 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación				
O perdón de Deus: accións e parábolas de Jesús.	1. Comprender o significado dalgunhas parábolas do perdón.	1.1 Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.	CL CSC SIEE	OD
Amizade e preferencia de Jesús polos máis débiles e necesitados.	2. Memorizar algunhas das accións onde Jesús concede o perdón.	2.1 Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas.	CL CD CEC	EO
Jesús cumpre a vontade do Pai: paixón e morte de Jesús.	3. Recoñecer a iniciativa de Jesús polos máis necesitados e os enfermos.	3.1 Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Jesús polos máis necesitados e os enfermos, nos textos evangélicos.	CL CSC	OD
Jesús cumpre a vontade do Pai: paixón e morte de Jesús.	4. Comprender e apreciar que, na súa paixón e morte, Jesús está a cumprir a vontade do Pai.	4.1 Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Jesús que expresan a súa relación co Pai.	CL CMCT	OD

		4.2 Distingue e explica frases do relato da oración do Horto das Oliveiras que expresan a obediencia de Jesús ao Pai.	CL	EO
--	--	---	----	----

BLOQUE 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

O sacramento da Reconciliación. A celebración da Eucaristía. A Coresma: tempo penitencial.	1. Explicar que a través do sacramento da Reconciliación Divos concede o perdón.	1.1 Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus.	CL AA	EO
		1.2 Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón.	CL	TCL
	2. Diferenciar signos e momentos da celebración eucarística.	2.1 Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.	CD CEC	OD
	3. Coñecer trazos da Coresma como tempo penitencial.	3.1 Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.	CD CS C SIE E	TCL

SECUENCIACIÓN DOS BLOQUES POR TRIMESTRES

4º CURSO					
PRIMER TRIMESTRE					
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	DE	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST. EVAL.
Unidade Formativa 1- AS RELIXIÓNS ANTIGAS : O PECADO Temporalización: Setembro-Outubro Sesións: 6					
<i>BLOQUE 1. O sentido religioso do home</i> A experiencia de pecado nos relatos das relixións antigas.	1. Descubrir nos relatos das relixións antigas a experiencia do pecado humano.		1.1 Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.	CL CEC	TCL
			1.2 Cualifica o tipo de pecado en situacións da súa contorna e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas.	CL CSC CEC	TCL
O perdón como necesidade do ser humano.	2. Identificar a necesidade do perdón para ser feliz.		2.1 Lembra e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de	AA CSC	OD

		perdón.		
Unidade Formativa 2- A HISTORIA DE DAVID Temporalización: Outubro-Novembro Sesións: 4				
<i>BLOQUE 2. A revelación: Deus intervéna na historia</i> Infidelidade á misión encomendada por Deus na historia de David. David sente na súa vida a necesidade de redención.	3. Memorizar momentos da historia de David nos que abusa da misión encomendada por Deus..	3.1 Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.	CL	TCL
	4. Descubrir e valorar a razón pola que David sente a necesidade de redención.	4.1 Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.	AA CSC	TCL
		4.2 Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus perdóalle. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros.	CSC SIE E CEC	TCL
Unidade Formativa 3- NADAL: A CHEGADA DO MESÍAS Temporalización: Novembro-Decembro Sesións: 3				
<i>BLOQUE 2. A revelación:</i>	5. Aprender e lembrar	5.1 Reconstrúe e memoriza escenas	AA	OD

<i>Deus intervén na historia</i>	historias bíblicas nas que Deus promete o Mesías.	bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.		
----------------------------------	---	---	--	--

4º CURSO				
SEGUNDO TRIMESTRE				
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST. EVAL.
Unidade Formativa 4- APRENDEMOS A PERDOAR			Temporalización:	
Xaneiro-Febrero			Sesións: 4	
<i>BLOQUE 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación</i>	1. Comprender o significado dalgunhas parábolas do perdón.	1.1 Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.	CL CSC SIEE	OD
O perdón de Deus: accións e parábolas de Xesús.	2. Memorizar algunhas das accións onde Xesús concede o perdón.	2.1 Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaaas.	CL CD CEC	EO
Amizade e preferencia de Xesús polos	3. Recoñecer a iniciativa de Xesús polos	3.1 Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de	CL CSC	OD

máis débiles e necesitados.	máis necesitados e os enfermos.	Xesús polos máis necesitados e os enfermos, nos textos evangélicos.		
Unidade Formativa 5- A CORESMA: TEMPO DE CAMBIO Temporalización: Febreiro Sesións: 2				
<i>BLOQUE 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa</i> A Coresma: tempo penitencial.	3. Coñecer trazos da Coresma como tempo penitencial.	3.1 Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.	CD CSC SIEE	TCL
Unidade Formativa 6- SEMANA SANTA Temporalización: Marzo Sesións: 3				
<i>BLOQUE 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación</i> Jesús cumpre a vontade do Pai: paixón e morte de Jesús.	4. Comprender e apreciar que, na súa paixón e morte, Xesús está a cumprir a vontade do Pai.	4.1 Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Jesús que expresan a súa relación co Pai.	CL CMCT	OD
		4.2 Distingue e explica frases do relato da oración do Horto das Oliveiras que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.	CL	EO

4º CURSO
TERCER TRIMESTRE

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES AVALIABLES	CCBB	INST. EVAL.
----------	-------------------------	-----------------------	------	-------------

Unidade Formativa 7- O PERDÓN DE
 DEUS Temporalización: Abril Sesións: 4

<p><i>BLOQUE 2. A revelación: Deus intervén na historia</i></p> <p>O relato do pecado orixinal: o home quere suplantar a Deus...</p>	<p>1. Identificar a orixe do pecado nalgúns relatos bíblicos.</p>	<p>1.1 Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaa a situacións actuais.</p>	<p>CL CSC</p>	<p>EO</p>
		<p>1.2 Lembra e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con</p>	<p>CL AA CS C</p>	<p>TCL</p>

Deus está sempre disposto ao perdón.		Deus..		
	2. Coñecer as características do perdón de Deus.	2.1 Descubre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.	CL AA	TCL
Unidade Formativa 8- CELEBRAMOS OS SACRAMENTOS Temporalización: Maio-Xuño Sesións: 6				
<i>BLOQUE 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa</i>	O sacramento da Reconciliación.	1. Explicar que a través do sacramento da Reconciliación Deus concede o perdón.	1.1 Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus.	CL A A EO
		A celebración da Eucaristía.	2. Diferenciar signos e momentos da celebración eucarística.	2.1 Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.

Competencias Básicas:		Instrumentos de
		Avaliación:
CL - Competencia Lingüística	CEC - Conciencia e Expresións Culturais	PE - Proba Escrita
CD - Competencia Dixital	AAP - Aprender a aprender.	OD - Observación Directa
CSC - Competencias Sociais e Cívicas	SIEE - Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	TCL - Traballo de Clase
CMCT - Competencia Matemática e competencias básicas en Ciencia e Tecnoloxía		EO - Exposición Oral
		TC - Traballo de Casa

METODOLOXÍA	ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS	RECURSOS DIDÁCTICOS
-------------	-----------------------------	---------------------

<p>No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traballo reflexivo individual no desenvolvemento das actividades individuais. • Traballo en grupo cooperativo: reunir aos alumnos en grupos e utilizar as estruturas da aprendizaxe cooperativo suxeridas no currículo de relixión para traballar os principios de definición de obxectivo grupal, interdependencia positiva e interacción cara a cara. • Posta en común en gran grupo: 	<ul style="list-style-type: none"> • Utilización das actividades do Blog de relixión (Agora toca Reli) como complemento para a aprendizaxe, que inclúe actividades interactivas. • Participación nas diversas festividades que hai ao longo do curso traballando o sentido relixioso, social, cultural e solidario das mesmas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Blog de relixión “Agora toca Reli” • Recursos fotocopiáveis. • Actividades de reforzo, ampliación e avaliación. • Biblia • Libreta • Diversos xogos para traballar as emocións. <p>Recursos dixitais</p> <ul style="list-style-type: none"> • Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais disponibles na web facilitados polo profesor. • Recursos audiovisuais. • Utilización das TIC para o
--	---	--

despois do traballo individual ou grupal. <ul style="list-style-type: none"> • Exposición do profesor. • Atención a diversidade con fichas adaptadas. • Traballar as emocións para un aprendizaxe significativo. 		traballo na aula.
---	--	-------------------

ESTÁNDARES MÍNIMOS: (RESALTADOS)

RE1.2.1 Lembra e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.

RE2.1.2 Lembra e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus..

RE3.4.1 Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai.

RE4.2.1 Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.

ESTÁNDARES DE ARENDIZAXE DE RELIXIÓN

RELIXIÓN (4º EDUCACIÓN PRIMARIA)

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		DE	% P*	1º AV	2º AV	3º AV	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
BLOQUE 1: O SENTIDO RELIXIOSO DO HOME							
CL CEC	1.1 Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.	5	X				TCL 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
CL CSC CEC	1.2 Cualifica o tipo de pecado en situacións da súa contorna e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas.	5	X				TCL 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
AA CSC	2.1 Lembra e acepta situación persoais ou sociais que necesitan de perdón.	20	X				OD 1.Nunca (5) 2.A veces (10) 3.Moitas veces (15) 4.Sempre (20)
BLOQUE 2: A REVELACIÓN: DEUS INTERVÉN NA HISTORIA							
CL CSC	1.1 Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaas a situacións actuais.	5				X	EO 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
CL AA CSC	1.2 Lembra e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus.	20				X	TCL 1.Nunca (5) 2.A veces (10) 3.Moitas veces (15) 4.Sempre (20)
CL AA	2.1 Descobre e	5				X	TCL 1.Nunca(1,25) 2.A

	enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos					vezes(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
CL	3.1 Identifica e describe comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.	5	X			TCL 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
AA CSC	4.1 Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.	5	X			TCL 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
CSC SIEE CEC	4.2 Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus perdóalle. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros.	5	X			TCL 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
AA	5.1 Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.	5	X			OD 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
BLOQUE 3: XESUCRISTO, CUMPLIMENTO DA HISTORIA DE SALVACIÓN						
CL CSC SIEE	1.1 Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do	5		X		OD 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)

	fariseo e o publicano.					
CL CD CEC	2.1 Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas.	5		X		EO 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
CL CSC	3.1 Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos, nos textos evanxélicos.	5				OD 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
CL CMCT	4.1 Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai.	20		X		OD 1.Nunca (5) 2.A veces (10) 3.Moitas veces (15) 4.Sempre (20)
CL	4.2 Distingue e explica frases do relato da oración do Horto das Oliveiras que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.	5		X		EO 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
BLOQUE 4: PERMANENCIA DE XESUCRISTO NA HISTORIA: A IGREXA						
CL AA	1.1 Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus.	5			X	EO 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)
CL	1.2 Describe os pasos da celebración do sacramento do	5			X	TCL 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas

	Perdón.					veces(3,75) 4.Sempre(5)
CD CEC	2.1 Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.	20			X	OD 1.Nunca (5) 2.A veces (10) 3.Moitas veces (15) 4.Sempre (20)
CD CSC SIEE	3.1 Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.	5		X		TCL 1.Nunca(1,25) 2.A veces(2,5) 3.Moitas veces(3,75) 4.Sempre(5)

CONTIDOS TRANSVERSAIS:

COMPRESIÓN LECTORA	En todas as unidades propóñense actividades que facilitan a comprensión dos contidos propostos.
EXPRESIÓN ORAL	Estableceranse diálogos, debates, exposicións orais,... sobre diversos contidos.
EXPRESIÓN ESCRITA	En todas as unidades se traballa a expresión escrita. Todas se realizan no caderno e serán revisadas polo profesor.
COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	Inclúense actividades ao longo do curso.
TECNOLOXÍA DA INFORMACIÓN	Propóñense actividades interactivas en cada unidade. Mediante o blog de Reli, e na web.
ESPÍRITO EMPRENDEDOR	Cos contidos e actividades propostas invítase aos alumnos a que teñan un comportamento proactivo no coidado da natureza e dos elementos comúns.
EDUCACIÓN CIVICA E	O alumno toma conciencia da diversidade dos

CONSTITUCIONAL	seres humanos, o que favorece a adquisición dunha actitude de aceptación e respecto ás diferenzas individuais (idade, sexo, características físicas, personalidade).
IGUALDADE ENTRE HOMES E MULLERES	No Relato bíblico suscítase que Deus creou iguais ao home e á muller. Desde aí pódese traballar o contido cos alumnos.
PREVENCIÓN E RESOLUCIÓN DE CONFLICTOS	Propóñense actividades cooperativas para desenvolver habilidades sociais básicas que preveñen a aparición de conflitos. Traballo cooperativo.
DESENVOLVEMENTO SUSTENTABLE E MEDIO AMBIENTE	Insístese no coidado da natureza e propónse como modelo diversos Santos e perxonaxes históricos.
ACTIVIDADE FÍSICA E DIETA EQUILIBRADA	A admiración pola natureza e a valoración do milagre da propia vida é ocasión para insistir na necesidade de incorporar hábitos saudables e coidarse.
EDUCACIÓN VIARIA	Importancia de respectar as normas de seguridade vial, tanto en medios de transporte, que son un medio para desprazarnos e poder realizar e gozar da nosa vida cotiá: realizar os nosos proxectos, xuntarnos cos nosos familiares e amigos..., coma na rúa para maior seguridade de todos.

ATO AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN E DA PRÁCTICA DOCENTE

*RÚBRICA

PROGRAMACIÓN e PRÁCTICA DOCENTE	1	2	3	4
Consulto a programación ao longo do curso e, en caso necesario				

	anoto as modificacións.				
2	Cumpriuse a programación como estaba prevista ao longo do curso.				
3	Dou a coñecer aos alumnos os elementos da programación: metodoloxía, obxetivos, criterios,...				
4	Teño en conta a diversidade da aula a hora de organizar o traballo de clase.				
5	Utilizo as TIC na metodoloxía que aplico como ferramenta de traballo.				
6	Potencio o traballo cooperativo e as intelixencias múltiples.				
7	As actividades que proponho están relacionadas coa vida real e experiencias persoais.				
8	Utilizo os diferentes instrumentos de avaliación propostos na programación.				

1. POUCAS VECES OU NUNCA

2. ALGUNHAS

VECES

3. BASTENTES VECES

4. SEMPRE

FORTALEZAS E APECTOS POSITIVOS	DEBILIDADES E ASPECTOS MELLORABLES

*Os resultados da rúbrica recolleranse na memoria de Relixión de final de curso e, teranse en conta para reforzar ou mellorar de cara o vindeiro curso.